

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
avaliku teabe asjas nr 2.1-3/19/927

Otsuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni peainspektor Elve Adamson
Otsuse tegemise aeg ja koht	15.04.2019 Tallinnas
Vaide esitamise aeg	05.03.2019
Teabevaldaja	Keskkonnaministeerium aadress: Narva mnt 7a e-posti aadress: keskkonnaministeerium@envir.ee
Vaide esitaja	Eraisik aadress: XXXXXX xx-x, xxxxx XXXXX e-posti aadress: XXXXXXXXXX@XXXXXXXXXX.COM

RESOLUTSIOON:

Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punkti 1 ning haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 4 alusel

otsustan:

- 1) jätta vaie rahuldamata, kuna ministeeriumil puuduvad vaide esitaja soovitud dokumendid;
- 2) teen Keskkonnaministeeriumile ettepaneku järgida edaspidi teabenõuetele vastamisel AvTS-s sätestatud nõudeid;
- 2) teha vaideotsus teatavaks vaide esitajale ja teabevaldajale.

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Vaide esitaja saab vaide rahuldamata jätmise osas esitada 30 päeva jooksul teabevaldaja vastu halduskohtumenetluse seadustiku kohase kaebuse Tallinna Halduskohtusse.

FAKTILISED ASJAOLUD:

1. 22.02.2019 esitas vaide esitaja Keskkonnaministeeriumile teabenõude, milles palus edastada metsakogu loomise teemaline dokument (nt protokoll), kust selguks metsakogu loomise arutluskäik. Samuti palus vaide esitaja ligipääsu kõigile võimalikele haldusaktidele, mis on metsakogu loomise protsessis välja antud.
2. 28.02.2019 edastas Keskkonnaministeerium vastuse teabenõudele, milles edastas lingi dokumendile „Metsanduse arengukava aastani 2030 koostamise protsess“, kuid ei edastanud soovitud protokolliga ega muid metsakogu loomisega seotud haldusakte ega keeldunud ka nende väljastamisest.
3. Vaide esitaja on seisukohal, et teabenõuet ei ole täidetud nõuetekohaselt, kuna saadetud

dokument ei sisalda metsakogu loomise arutuskäiku ning tegemist ei ole protokollile laadse dokumendiga. Samuti ei ole ministeerium väljastanud ega keeldunud väljastamast haldusakte, mis on välja antud metsakogu loomise protsessis.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

Saatsin ministeeriumile (teabevaldajale) 22. veebruaril 2019 e-posti teel teabenõude. 28. veebruaril saatis Keskkonnaministeerium e-kirja manusesse lisatud dokumendiga „Vastus teabenõudele metsakogu kohta“.

Haldusmenetluse seaduse (HMS-i) § 76 lg-e 4 kohaselt märgitakse vaides põhjused, miks vaide esitaja leiab, et haldusakti või toiminguga rikutakse tema õigusi. Leian, et Keskkonnaministeerium rikkus minu kui teabenõude esitaja õigusi sel viisil, et vastuolus avaliku teabe seaduse (AvTS) § 9 lg-ga 1 ei võimaldanud juurdepääsu tema valduses olevale teabele seaduses sätestatud korras, eelkõige ei taganud juurdepääsu dokumentidele, millele teabenõudja ehk mina juurdepääsu taotlesin. Täpsemalt rikkus teabevaldaja AvTS § 9 lg 2 p-i 1.

Teabenõudes oli järgmine osa: Taotletava teabenõude sisu: metsakogu loomise teemaline dokument (nt protokoll), kust selguks metsakogu loomise arutluskäik.

Kuna teabenõudja ei pea olema kursis haldusorgani sisese dokumentide pealkirjastamise tavaga, siis soovisin protokollisarnast dokumenti, kust selguks metsakogu loomise arutluskäik. Keskkonnaministeerium saatis vastusena lingi metsanduse arengukava protsessi koostamise kirjeldusele, kus on metsakogust paari kohas juttu, aga puudub selle loomise arutluskäik. Kuna teabenõudes märkisin näitena protokoll, pidi keskmine mõistlik isik aru saama, et soovin dokumenti, mille sisu on sarnane protokolliga, mitte üldist tutvustavat faili.

Teine osa teabevaldaja õigusvastasest tegutsemisest seisneb samuti AvTS § 9 lg 1 p-i rikkumises. Minu teabenõudes sisaldus järgmine lause: Samuti soovin teabenõude korras samal e-posti aadressil teavet kõigi võimalike haldusaktide kohta, mida on metsakogu loomise protsessis välja antud, ja ligipääsu (võib olla ka veebilink) nendele haldusaktidele. Sellele teabenõude osale tähtjaks vastatud ei ole.

Kuna AvTS § 9 lg 2 p-i 5 kohaselt on teabevaldaja kohustatud teabenõudjat abistama, oleks teabevaldaja ehk Keskkonnaministeerium pidanud küsimuste korral selgusetuks jääda võivaid aspekte üle küsima. Seda ei ole tehtud.

Minu nõue HMS-i § 76 lg 2 p-i 5 mõistes on teabenõude täitmise tagamine.

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:

Vastame Teie esitatud küsimustele.

1. Kas Keskkonnaministeeriumil oli arusaadav, milliseid dokumente vaide esitaja soovis? Teabenõudja küsis metsakogu loomise teemalist dokumenti, protokollile oli küsimuses viidatud näite kujul. Metsakogu loomine kajastub vastaja hinnangul Keskkonnaministeeriumis koostatud dokumendis „Metsanduse arengukava aastani 2030 koostamise protsess“, vastav viide sisaldub Keskkonnaministeeriumi vastuses teabenõudjale. Metsakogust on nimetatud dokumendis juttu lk 5, 6, 7, 8 ja 10, sealhulgas kirjeldatakse metsakogu loomise põhjust, eesmärki ja loomise põhimõtteid.

2. Juhul kui ei olnud, siis mis põhjusel ei peetud vajalikuks võtta teabenõudjaga ühendust ning teabenõuet täpsustada?

Vastaja hinnangul sisaldus piisav teave metsakogu loomise kohta teabenõudjale viidatud dokumendis.

3. Kas Keskkonnaministeeriumil on olemas metsakogu loomise teemaline protokoll-laadne dokument, kust selguks metsakogu loomise arutluskäik?

Vt vastust küsimusele nr 1. Kui teabenõudja pidas teabenõudes silmas ainult metsakogu puudutavat protokoll ja kindlasti ka vastavas, sõnasõnaliselt kirjapandud arutelu ja otsuste vormis, siis sellist dokumenti ei eksisteeri. Arengukava koostamise protsess sisaldab kõigi arengukava koostamisse kaasatud poolte tegevuse kirjeldust ning see ei valminud ühe koosoleku otsusena. Arengukava koostamise protsessi dokument on pikemaajalise, erinevatel viisidel toimunud, mitme isiku töö vili.

4. Juhul kui ei ole, siis miks ei keeldutud selles osas teabenõude täitmisest?

Vt vastuseid küsimustele nr 1 ja 2.

5. Kas Keskkonnaministeeriumil on muid haldusakte, mida on metsakogu loomise protsessis välja antud?

Otseselt ja ainuüksi metsakogu puudutavad haldusaktid puuduvad. Kaudselt puudutab metsakogu loomise protsessi keskkonnaministri 01.03.2019 käskkiri (<https://dhs-adr-kem.envir.ee/Display.aspx?ID=61473&Root=61473>), millega moodustati metsanduse arengukava aastani 2030 koostamiseks juhtkogu ja määrati juhtkogu ülesanded. Vastavalt käskkirjale kinnitab juhtkogu protsessikava ja jõuab arengukava koostamise protsessi osas konsensusele. Juhtkogu kohtus esimest korda 6. märtsil 2019, kus protsessikava ka kinnitati. Selle kohtumise protokoll on kooskõlastamisel ning avaldatakse peagi Keskkonnaministeeriumi kodulehel.

6. Juhul kui on, siis miks ei väljastatud neid teabenõudjale või ei juhatatud avalikustatud teabe juurde, juhul kui need on avalikult kättesaadavad?

Teabenõudele vastamise ajal ei olnud p-s 5 nimetatud käskkiri kinnitatud, pealegi ei puuduta see otseselt metsakogu.

7. Juhul kui soovitud haldusakte Keskkonnaministeeriumil ei ole, siis miks ei keeldutud teabenõude täitmisest?

Vt p 5 ja 6.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 3 lg 1 sätestab, et avalik teave on mis tahes viisil ja mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on loodud või saadud avalikke ülesandeid täites. Seega saab teabenõude korras küsida asutuse valduses olevatest dokumentidest väljavõtteid ja koopiaid.

AvTS § 9 lg 2 p 1 kohaselt on teabevaldaja kohustatud teabele juurdepääsu võimaldamisel tagama juurdepääsu neile dokumentidele, millele teabenõudja juurdepääsu taotleb ja millele on teabenõudjal juurdepääsuõigus. AvTS § 15 lg 2 sätestab, et teabevaldaja ametnik või töötaja on kohustatud igakülgsest abistama teabenõudjat teabenõude esitamisel ning teabenõudjale vajaliku teabe, selle asukoha ja teabenõudjale sobivamate võimalike juurdepääsuviiside väljaselgitamisel.

Juhud, millal teabevaldaja võib/saab teabenõude täitmisest keelduda, on ära toodud AvTS § 23 lg 1 ja 2. Sama paragrahvi lg 3 kohaselt tuleb teabenõude täitmisest keeldumise korral keeldumist põhjendada.

22.02.2019 teabenõudes on vaide esitaja soovinud *metsakogu loomise teemaline dokument (nt protokoll)*, kust selguks metsakogu loomise arutluskäik. Lisaks eeltoodule on vaide esitaja soovinud teavet kõigi võimalike haldusaktide kohta, mida on metsakogu loomise protsessis välja antud, ja ligipääsu (võib olla ka veebilink) nendele haldusaktidele.

Vastuses teabenõudele on Keskkonnaministeerium edastanud lingi dokumendile „Metsanduse arengukava aastani 2030 koostamise protsess“ ning selgitanud, mida metsakogu loomine endast kujutab. Samas ei nähtu teabenõude vastusest, kas Keskkonnaministeeriumi valduses on vaide esitaja poolt soovitud nn protokollid laadset dokumenti. Samuti ei ole Keskkonnaministeerium väljastanud ega ka keeldunud väljastamast muid metsakogu loomisega seotud haldusakte. Seega ei saa pidada teabenõudele vastamist korrektseks.

Vastuses inspeksiooni järelepärimisele on Keskkonnaministeerium selgitanud: „*Kui teabenõudja pidas teabenõudes silmas ainult metsakogu puudutatavat protokollid ja kindlasti ka vastavas, sõnasõnaliselt kirjapandud arutelu ja otsuste vormis, siis sellist dokumenti ei eksisteeri. Arengukava koostamise protsess sisaldab kõigi arengukava koostamisse kaasatud poolte tegevuse kirjeldust ning see ei valminud ühe koosoleku otsusena. Arengukava koostamise protsessi dokument on pikemaajalise, erinevatel viisidel toimunud, mitme isiku töö vili.*“

Kui Keskkonnaministeeriumile jäi arusaamatuks, mida teabenõudja täpselt silmas pidas, siis oli ministeeriumil kohustus teabenõuet täpsustada. Kui ministeerium oli seisukohal, et avalikustatud dokument, mille link vaide esitajale edastati, sisaldab metsakogu loomise eesmärki ja protsessi, oli vastava dokumendi edastamine igati asjakohane. Kuna aga edastatud dokumenti ei saa pidada protokollid laadseks dokumendiks ning teabenõudja on teabenõudes küsinud just protokollid laadset dokumenti, siis oleks ministeerium pidanud vaide esitajale selgitama, et soovitud kujul (protokollina) dokumenti ei eksisteeri. Teabenõude vastusest ei nähtu, kas ministeeriumil on peale edastatud dokumendi ka muid dokumente või ei. Nõustun vaide esitajaga selles, et teabenõudja ei pea teadma, milliseid dokumente on koostatud ministeeriumis metsakogu loomiseks või loomise käigus või kuidas neid vormistatakse.

Vaide esitaja on teabenõudes soovinud tutvuda ka kõigi võimalike haldusaktidega, mis on metsakogu loomise protsessis välja antud. Selles osas on ministeerium jätnud teabenõudele vastamata. Kui teabenõude esitamise ajal selliseid haldusakte ministeeriumil ei olnud, nagu nähtub ministeeriumi vastusest inspeksiooni järelepärimisele, siis oli ministeeriumil kohustus keelduda selles osas teabenõude täitmisest. Seadus ei anna võimalust jätta osale teabenõudest lihtsalt vastamata.

Haldusmenetluse seaduse § 5 lg 2 kohaselt viiakse haldusmenetlus läbi eesmärgipäraselt ja efektiivselt, samuti võimalikult lihtsalt ja kiirelt, vältides üleliigseid kulutusi ja ebameeldivusi isikutele. Eeltoodust tulenevalt, kuigi Keskkonnaministeerium ei ole selgelt vaide esitajale öelnud, et ministeeriumil puudub vaide esitaja soovitud protokollid laadne dokument ning et ministeeriumil puudusid teabenõude esitamise ajal muud haldusaktid, mis oleks välja antud metsakogu loomise protsessis, siis saab vaide esitaja sellest teada käesolevast vaideotsust. Seega ei tee inspeksioon proportsionaalsuse põhimõttest lähtuvalt Keskkonnaministeeriumile ettekirjutust vastata täiendavalt teabenõudele ja keelduda teabenõude täitmisest, kuna ministeeriumil puuduvad vaide esitaja soovitud dokumendid.

Kuna antud juhul Keskkonnaministeeriumil teabenõudele vastamise ajal vaide esitaja soovitud dokumente ei olnud, siis jätan vaide rahuldamata.

/allkirjastatud digitaalselt/

Elve Adamson
peainspektor
peadirektori volitusel